

1855-08-01

Afsender

J. C. Jacobsen

Modtager

August Vogelius

Type:

Brev

Sprog:

Dansk

Afsendersted:

Paris

Modtagersted:

København

Emneord:

Bakkegården, Rejsebrev, rejsebreve

Dokumentindhold

J. C. Jacobsen sender et rejsebrev fra Paris til sin ven August Vogelius. I brevet luffer J. C. sine tanker om en udvidelse Carlsberg.

Transskription

Paris Onsdag Morgen d. 1ste August.

Kjære Ven

I Deres Brev (som jeg først fik Tid til at afhente i Søndags Morges) forudsætter De allerede, at jeg i dette Øjeblik ikke vil kunne fuldstændigt drøfte den omhandlede Sag og deri har De, som De vil see af vedlagte Reiseberetning, fuldkommen Ret. Jeg tør for Øjeblikket ikke indlade mig paa at give Dem noget Raad, men vil derimod meddele Dem mine egne Planer, som ere Resultatet af en længere Overveelse.- De vil da selv deraf kunne uddrage Slutninger. Naar jeg i de forbigangne Aar ikke har turdet tænke paa nogensomhelst Udvidelse af Carlsberg, da har dette havt sin væsentlige Grund i Mangelen af Vand.- Denne Mangel er, som De veed, endnu ikke fuldstændig afhjulpen, thi i Vinter var der ikke meget Vand tilovers.- Om der ved Anlægget af flere og dybere Brønde i min Have vil kunne skaffes en stadigt vedvarende Forsyning for et Bryggeri af stort omfang, er i hvert Fald tvivlsomt. Ligesaa uvist er det om jeg i sin Tid vil kunne faa Vand fra Kbhvns. nye Vandværk. Da det imidlertid stedse har været mit Ønske, at Carlsberg skulde være ikke alene det første B: Bryggeri, men ogsaa det første i Fuldkommenhed og da dertil fordres en større Udstrækning og da der Tid før jeg ad Erfaringens, Vei kunde faa paa mit indskrænkede Areal var fornødent Vand vilde hengaae længere sikkerhed for, at der til et stort Bryggeri, lod jeg i Foraaret en god Ven i sit eget Navn forespørge hos Schmidt, om han vilde sælge Bakkegaarden, da jeg har den Tro at jeg, navnlig i Sænkningen midt paa hans Mark, vil kunne finde rigere Vandaarer end hos mig selv.- Ved at erhverve denne Eiendom, vilde jeg ogsaa kunne undgaae at forstyrre Anlægget af Plantningen paa begge Sider af Bryggeriet, hvilket jo ellers vilde blive uundgaaeligt, naar jeg udvider Bryggeriet. Schmidt gav foreløbigt et (undvigende) rettere et ubestemt Svar og lod bl.A. nogle Ord falde om, at "Jacobsen nok ogsaa vilde købe nogle Tdr. Land! Før jeg reiste, bad jeg min Ven om leilighedsviis, uden at synes paatrængende, at

tale paany med Schmidt eller at skrive ham til, hvilket han ogsaa har gjort, men jeg har endnu ikke faaet noget Svar. Før disse Forhandlinger ikke til noget Resultat, er min Plan følgende: Jeg bygger en Vinterkjelder og derover en Iisbeholder foran Bryggeriet i Rasmus's Have fra Indkjørselen hen til Hjørnet, om muligt endnu i dette Efteraar. Maaskee fordyber jeg ogsaa Brønden i Haven (derfor maa den øverste Brønd forsynes saa godt med Vand, at den kan strække til, medens der arbeides i den nederste). Jeg kan da brygge i de 9 Maaneder om Aaret, hvorved Produktionen forøges 50 %. Giver den nederste Brønd, efter at være fordybet, saa meget Vand, at jeg kan gjøre 2 Bryg om Dagen, sætter jeg et Siekar under Mæskekarret og indretter til næste Aar Mæskemaskiner og Pumper. Jeg maa da have en større Lagerkjelder, som (hvis jeg ikke faaer Bakkegaarden) maa anlægges paa den fra Begyndelsen dertil udseete Plads langs med Løngangen, som vel bliver forstyrret, men kan restitueres. Kullene maa da ligge i den nye Lagerbygning.- Maltgjøreriet bliver da udvidet fra den nordre Ende af Bryggeriet, langs med Schmidts Grændse over til Veien. Faar jeg derimod Bakkegaarden, skal den nye Vinterkjelder og Iishuset ligge Øst for Svalehuset paa Kulpladsen og nedefter og den øvrige Udvidelse bliver noget anderledes. See, dette er i korte Omrids den Plan, jeg i længere Tid har grundet over, og som er modnet paa Reisen efter at have talt med Bosch, Sedlmayr og Bardili.- Hvad jeg her betroer Dem, beder jeg Dem at iagttage den strengeste Taushed om; der er Ingen uden min Kone og den nævnte Ven, Procurator Maag, der veed mine Hensigter med Bakkegaarden, og ingen Anden maa vide Noget derom. At jeg har isinde at bygge paa min egen Grund og at navnlig Løngangen er udsat for at blive for en lid forstyrret, kan De gjerne i almindelige Udtryk udtale Formodning om.

Sluttelig skal jeg blot tilføje, at De ikke af Hensyn til mine Planer bør lade Dem afholde fra at forfølge deres. Kan jeg end ikke yde Dem nogen materiel Bistand, skal jeg med den største Glæde understøtte Dem med mine Raad og min Erfaring.- Intet skulde være mig kjærere end stedse at have Dem i min Nærhed, men - jeg turde efter den Erfaring, jeg har gjort med Brønden i min Have, som ingenlunde har svaret til min Forventning, aldrig selv tænke paa at bygge et Bryggeri paa den anden Side af Jernbanen, før jeg havde Sikkerhed for, at det fornødne Vand til et temmelig stort Bryggeri paa anden Maade kunde erholdes. Det er kun større Bryggerier, der kunne drives ved Maskiner, der i Længden kunne holde sig, selv i mindre Stæder som Stuttgart

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

o.desl.

Her maa jeg standse for denne Gang. Tak Rulff for hans Brev; jeg har ikke Tid til specielt at skrive ham til. Hvis han eller De seer Rothe, saa tak ham for hans Meddelelse, som var kjærkommen. Saavidt muligt maa Alt være parat paa Carlsberg til at brygge i Begyndelsen af September, hvis vi kan faae Lis, hvorum Rulff maa forhøre hos Grandjean.- Hvis der endnu er Lis i Beholderne i Lagerkjelderens, saa lad den dække stærkt til med Halm. Ere Vinduerne til Vexthuset komne fra Moring ? ellers mind ham. Lev vel ! Hils Alle paa Carlsberg, samt de af mine Venner De møder venligst fra mig.

Deres hengivne Jacobsen.

Herr A. Vogelius

C.M.
J. C. JACOBSEN
Brevkasser

Carri Carlsberg Mønstre 1te August

Kjære Ven!

Hvært Ønske som jeg først fik ved at komme i Carlsberg Mønstre, fandt jeg da allerede at jeg i dette Skæbne ikke vil kunne fuldbringe, drøftede den anseende Pige og deri for de, som de vil for at anlægge Selskabet, fuldkommen. — Jeg har for Skæbnet ikke mistet mig på at give den næste Aar, men vil derimod endda den mine egne Planer, som er Befælt af mig længere Overvejelser. — Da vil de selv være ~~ikke~~ udbragte Udtalelser. — Men jeg i de forbigangne Aar ikke har tænkt paa den næstfølgende Udvikling af Carlsberg, da for det første jeg næstfulgt Grund: Mangelen af Vand. — Denne Mangel er, som du ved, endnu ikke fuldstændig opfyldt, og i Hinder for den næste Vand tilførsel. — Om det end Anlægget af Vand Brønd i mine Gange med den Bælt og Stedigt nødvendige Løsnings for et Ubrug af vand Omsorg er i Gæde Talt som et. — Ligeledes er det mig i sin Tid mit Hensigt som Vand for Ubrug i Vandværk. — Da det indledende Skridt for vandet med Hensigt, at Carlsberg Skoler mere ikke alene de første for Ubrug, men ogsaa de første i Selskabet og de sidste færdig er Hensigt Udvikling og de de vilde fange den næste Tid for jeg i forberedelse Hensigt Lunde for Ubrug for at de på mit indvandede Aars var færdig med det et Sted Ubrug, led jeg. — Dermed er god Hensigt Lunde Hensigt forberedelse for Schmidt og den vilde følge Carlsbergs, de jeg for den Tid at jeg, særlig i Udtalelser med den Hensigt, mit Hensigt færdig Hensigt med den Hensigt. — Med at se som den Hensigt, med den Hensigt, med den Hensigt at forberede Ubrug af Hensigt den Hensigt af Ubrug Hensigt især allige vilde blive uendelig, naar jeg indvandede Ubrug Schmidt var færdig at indvandede Hensigt og led bl. a. nogle Ord selv om at "Jætte" med den Hensigt Hensigt Hensigt. — Som jeg ved, har jeg min Hensigt Lunde, uden at sige det nærmere, at

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

Kjærlig skal jeg blot tilføie, at de ikke af Julegave til
min Flauis, har ladet dem affalde for at forfølge
dem. - Kan jeg end ikke give dem nogen material
Lestand, skal jeg med den største Gledt udsætte dem med
min Saad og min Forsoring. - Endelig skal man mig Gæde
and støtte at Jaa dem i min Skafte, men - jeg tørst afstaa
den ~~for~~ Forsoring jeg for gjaet med Crænder, min Jaa, for
ingvænde, for maaske til min Sammenkøbing, aldrig falske hante
for at bygge et Corggaa, for den anden Side af Jambanen.
for jeg ~~ende~~ Jaa's Billede for at det forvænder skal til
et launseligt Skafte Corggaa, kunde udfaldet. Det er den
flaues Corggaa, der kunden dimes med Martin, der i Kongens
Lunde faldt sig, falske i mindre Skafte for Stuttgart. o. d. l.

Jaa man jeg skrevte for dem Gave. - Det Ruff for Jaa Gave,
jeg for ikke til til spiret at Jaa Jaa til. Jaa for alle
de for Ruff, for det for Jaa Maddele, for man Jaa Jaa.
Da med, uendigt man Alt man Jaa, for Carlsberg til at bygge i
Corggaa af Septentio, Jaa mi den Jaa til, Jaa Ruff,
man for Jaa Jaa Grandjean. - Jaa der anden er til i
Lestand: Jaa Jaa, for det den samme Skafte til end
Jaa. - for Jaa Jaa til Jaa Jaa Jaa for Jaa Jaa Jaa Jaa.
Laa mi! Jaa alle for Carlsberg, Jaa de af min Jaa Jaa Jaa Jaa
Jaa Jaa Jaa Jaa.

Jaa Jaa Jaa Jaa

Jaa O. Jaa Jaa.